

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2020/2021 -2022/2023

Rok akademicki 2021/2022, 2022/2023

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Psychologia
Kod przedmiotu*	
Nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Przyrodniczych
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Kolegium Nauk Społecznych , Instytut Pedagogiki
Kierunek studiów	Matematyka
Poziom studiów	studia I stopnia
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	rok II i III, semestr 3, 4 i 5
Rodzaj przedmiotu	specjalnościowy
Język wykładowy	język polski
Koordinator	dr Anna Wańczyk-Welc
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	dr Anna Wańczyk-Welc dr Małgorzata Marmola dr Danuta Ochojska dr Anna Wołpiuk-Ochocińska dr Jacek Pasternak dr Tomasz Gosztyła

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZH	Prakt.	Warsztat.	Liczba pkt ECTS
3	30	30							3
4								15	1
5						15			2

1.2. Sposób realizacji zajęć zajęcia w formie tradycyjnej zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)

	Wykład	Ćwiczenia audytoryjne	Ćwiczenia warsztatowe	Zajęcia hospitacyjne
SEMESTR 3	Egzamin	Zaliczenie na ocenę		
SEMESTR 4			Zaliczenie na ocenę	
SEMESTR 5				Zaliczenie na ocenę

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Zainteresowanie życiem psychicznym i funkcjonowaniem człowieka w systemie oświatowym.

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C ₁	Zapoznanie studentów z podstawowymi zagadnieniami z zakresu psychologii oraz ukształtowanie umiejętności wykorzystywania uzyskanej wiedzy w działalności praktycznej.
C ₂	Poznanie i zrozumienie przez studentów struktury życia psychicznego i zachowań człowieka, podstawowych procesów psychicznych oraz praw i prawidłowości rządzących tymi procesami, a także czynników determinujących ich przebieg, w kontekście różnych koncepcji psychologicznych człowieka.
C ₃	Zapoznanie z prawidłowościami funkcjonowania jednostki w grupie społecznej oraz zawodowej, z wiedzą dotyczącą determinant ludzkiego zachowania oraz z niektórymi zjawiskami społecznymi i ich skutkami.
C ₄	Prawidłowe wykorzystywanie przez studentów nabytej wiedzy i umiejętności w codziennej działalności zawodowej.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	Student zna i rozumie podstawowe pojęcia psychologii: procesy poznawcze, spostrzeganie, odbiór i przetwarzanie informacji, mowę i język, myślenie i rozumowanie, uczenie się i pamięć, rolę uwagi, emocje i motywacje w procesach regulacji zachowania, zdolności i uzdolnienia, psychologię różnic indywidualnych – różnice w zakresie inteligencji, temperamentu, osobowości i stylu poznawczego.	NB.1.W1.
EK_02	Student zna i rozumie proces rozwoju ucznia w okresie dzieciństwa, adolescencji i wczesnej dorosłości: rozwój	NB.1.W2.

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

	fizyczny, motoryczny i psychoseksualny, rozwój procesów poznawczych (myślenie, mowa, spostrzeganie, uwaga i pamięć), rozwój społeczno-emocjonalny i moralny, zmiany fizyczne i psychiczne w okresie dojrzewania, rozwój wybranych funkcji psychicznych; procesy poznawcze, spostrzeganie, odbiór i przetwarzanie informacji, mowę i język, myślenie i rozumowanie, uczenie się i pamięć, rolę uwagi, emocje i motywacje w procesach regulacji zachowania, zdolności i uzdolnienia, normę rozwojową, rozwój i kształtowanie osobowości, rozwój w kontekście wychowania, zaburzenia w rozwoju podstawowych procesów psychicznych, teorie integralnego rozwoju ucznia.	
EK_o3	Student zna i rozumie proces uczenia się: modele uczenia się, w tym koncepcje klasyczne i współczesne ujęcia w oparciu o wyniki badań neuropsychologicznych, metody i techniki uczenia się z uwzględnieniem rozwijania metapoznania, trudności w uczeniu się, ich przyczyny i strategie ich przewycięzania, metody i techniki identyfikacji oraz wspomagania rozwoju uzdolnień i zainteresowań.	NB.1.W4
EK_o4	Student zna i rozumie dysharmonie i zaburzenia rozwojowe u uczniów, zaburzenia zachowania, zagadnienia: nieśmiałości i nadpobudliwości, szczególnych uzdolnień, zaburzeń funkcjonowania w okresie dorastania, obniżenia nastroju, depresji, krystalizowania się tożsamości, dorosłości, identyfikacji z nowymi rolami społecznymi, a także kształtowania się stylu życia, zgłębia zagadnienia autorefleksji i samorozwoju: zasoby własne w pracy nauczyciela – identyfikacja i rozwój, indywidualne strategie radzenia sobie z trudnościami, stres i nauczycielskie wypalenie zawodowe	NB1.W2 NB1.W5
EK_o5	Student zna i rozumie teorię spostrzegania społecznego i komunikacji: zachowania społeczne i ich uwarunkowania, sytuację interpersonalną, empatię, zachowania asertywne, agresywne i uległe, postawy, stereotypy, uprzedzenia, stres i radzenie sobie z nim, porozumiewanie się ludzi w instytucjach, reguły współdziałania, procesy komunikowania się, bariery w komunikowaniu się, media i ich wpływ wychowawczy, style komunikowania się uczniów i nauczyciela, bariery w komunikowaniu się w klasie, różne formy komunikacji – autoprezentację, aktywne słuchanie, efektywne nadawanie, komunikację niewerbalną, porozumiewanie się emocjonalne w klasie, porozumiewanie się w sytuacjach konfliktowych.	NB1.W3
EK_o6	Student zna i rozumie bariery i trudności w procesie komunikowania się, techniki i metody usprawniania komunikacji z uczniem oraz między uczniami.	NB.1.W3

EK_07	Student potrafi obserwować procesy rozwojowe uczniów, zachowania społeczne i ich uwarunkowania.	NB.1.U1 NB.1.U2
EK_08	Student potrafi identyfikować potrzeby uczniów w rozwoju uzdolnień i zainteresowań.	NB.1.U6
EK_09	Student potrafi rozpoznawać bariery i trudności uczniów w procesie uczenia się, radzić sobie ze stresem i stosować strategie radzenia sobie z trudnościami.	NB.1.U5 NB.1.U7
EK_10	Student potrafi skutecznie i świadomie komunikować się, porozumieć się w sytuacji konfliktowej, zaplanować działania na rzecz rozwoju zawodowego na podstawie świadomej autorefleksji i informacji zwrotnej od innych osób.	NB.1.U3 NB.1.U4 NB.1.U8
EK_11	Student jest gotów wykorzystania zdobytej wiedzy psychologicznej do analizy zdarzeń pedagogicznych, pracy w zespole, pełnienia w nim różnych ról i rozwiązywania konfliktów, a także tworzenia dobrej atmosfery dla komunikacji w klasie szkolnej i poza nią oraz współpracy z nauczycielami.	NB.1.K2
EK_12	Student jest gotów do autorefleksji nad własnym rozwojem zawodowym.	NB.1.K1

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
Definicja i cele psychologii jako nauki. Role zawodowe psychologów. Dziedziny psychologii.
Współczesne kierunki w psychologii: wybrane koncepcje.
Modele uczenia się, w tym koncepcje klasyczne i współczesne ujęcia.
Proces rozwoju człowieka - sposoby ujmowania człowieka w rozwoju, psychologia biegu życia ludzkiego, właściwości rozwoju, zmiana rozwojowa, prawidłowości i nieprawidłowości rozwojowe, uwarunkowania rozwoju, porządkujący podział życia ludzkiego na stadia rozwojowe.
Wybrane koncepcje rozwojowe i ich zastosowanie w pracy nauczyciela.
Klasa szkolna jako grupa społeczna. Postawy, stereotypy, uprzedzenia. Teorie atrybucji i spostrzegania społecznego.
Psychologia różnic indywidualnych – różnice w zakresie inteligencji, temperamentu, osobowości i stylu poznawczego.

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych

Treści merytoryczne
Procesy psychiczne człowieka – poznawcze (spostrzeganie, wyobraźnia, uwaga, pamięć, myślenie), emocjonalne, motywacyjne.
Charakterystyka okresów rozwojowych człowieka, ze szczególnym uwzględnieniem okresu dzieciństwa, adolescencji i wczesnej dorosłości (rozwój fizyczny, motoryczny, psychoseksualny, poznawczy, społeczno-emocjonalny i moralny).

Mechanizmy i techniki wychowawcze. Kompetencje wychowawcze i błędy w wychowaniu. Wychowawcze i antywychowawcze oddziaływanie mediów.
Trudności w uczeniu się, ich przyczyny i strategie ich przezwyciężania.
Dysharmonie i zaburzenia rozwojowe u uczniów. Zaburzenia zachowania. Problemy emocjonalne dzieci i młodzieży.
Zdolności i uzdolnienia. Funkcjonowanie ucznia zdolnego w szkole, praca z uczniem zdolnym.
Stres i radzenie sobie ze stresem. Nauczycielskie wypalenie zawodowe.

C. Problematyka ćwiczeń warsztatowych

Treści merytoryczne
Komunikowanie interpersonalne. Komunikacja werbalna i niewerbalna. Prawidłowości i bariery komunikacyjne. Techniki komunikacyjne.
Asertywność nauczyciela. Budowanie postawy asertywnej.
Rozwiązywanie konfliktów. Style porozumiewania się w sytuacjach konfliktowych.
Indywidualne style radzenia sobie ze stresem.

D. Problematyka ćwiczeń hospitacyjnych

Treści merytoryczne
Organizacja pracy w zespole, pełnienia w nim różnych ról społecznych formalnych i nieformalnych.
Hospitacja w instytucjach edukacyjnych/opiekuńczo-wychowawczych: obserwacja sytuacji i zdarzeń pedagogicznych z wykorzystaniem wiedzy psychologicznej.
Porozumiewanie się ludzi w instytucjach, reguły współdziałania i współpracy, procesy komunikowania się podmiotów edukacyjnych.
Omówienie zagadnień edukacji włączającej, a także sposobów realizacji zasady inkluzji.

3.4 Metody dydaktyczne

Wykład: wykład z prezentacją multimedialną.

Ćwiczenia audytoryjne: analiza i interpretacja tekstów źródłowych z dyskusją, rozwiązywanie problemów, referat.

Ćwiczenia warsztatowe: praca indywidualna i w grupach, burza mózgów.

Ćwiczenia hospitacyjne: obserwacja, analiza przypadków.

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia np. (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01 - 05	egzamin pisemny, kolokwium	wykład ćw. audytoryjne
EK_06 - 10	obserwacja w trakcie zajęć, ocena aktywności	ćw. warsztatowe

EK_11 - 12	obserwacja, przygotowanie pracy pisemnej dotyczącej zaobserwowanego problemu	ćw. hospitacyjne
------------	--	------------------

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

<p>WYKŁADY: Egzamin - zaliczenie pisemne testu sprawdzającego efekty uczenia się: na min. 20 możliwych do uzyskania punktów:</p> <p>1) dostateczne – przy osiągnięciu przez studenta wyniku testu sprawdzającego wiedzę w granicach 51-59% - ocena dostateczna (3,0);</p> <p>2) więcej niż dostateczne – przy osiągnięciu przez studenta wyniku testu sprawdzającego wiedzę w granicach 60-69% - ocena dostateczna plus (3,5);</p> <p>3) dobre – przy osiągnięciu przez studenta wyniku testu sprawdzającego wiedzę w granicach 70-79% - ocena dobra (4,0);</p> <p>4) więcej niż dobre – przy osiągnięciu przez studenta wyniku testu sprawdzającego wiedzę w granicach 80-89% - ocena dobra plus (4,5);</p> <p>5) bardzo dobre – przy osiągnięciu przez studenta wyniku testu sprawdzającego wiedzę w granicach 90-100% - ocena bardzo dobra (5,0).</p> <p>ĆWICZENIA: <u>Metody weryfikacji efektów uczenia się w zakresie wiedzy:</u> student rozpoznaje odpowiedź w teście jednokrotnego wyboru na kolokwium zaliczeniowym i prawidłowo odpowiada na pytania w trakcie zajęć..</p> <p><u>Metody weryfikacji efektów uczenia się w zakresie umiejętności:</u> krótkie zadania domowe, obserwacja zachowań, ocena zaangażowania w dyskusji (ocena formująca) pozwalająca ocenić umiejętności praktyczne studenta.</p> <p><u>Metody weryfikacji efektów uczenia się w zakresie kompetencji społecznych:</u> rozwiązywanie zadań problemowych, w trakcie których student jest obserwowany przez nauczyciela.</p>
---

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	90
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	5
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	55
SUMA GODZIN	150
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	6

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	Nie dotyczy
zasady i formy odbywania praktyk	Nie dotyczy

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:
Aronson, E., Wilson, T. D., Akert, R. M., Psychologia społeczna. Warszawa: Zysk i Sp., 2012. Brzezińska A.I., Appelt K. i Ziółkowska B., Psychologia rozwoju człowieka. Gdańsk: GWP, 2016. Dembo, M. H., Stosowana psychologia wychowawcza. Warszawa : Wydaw. Szkolne i Pedagogiczne, 1997. Litzke, S. M., Schuh, H., Stres, mobbing i wypalenie zawodowe. Gdańsk: GWP, 2007. Mietzel G., Wprowadzenie do psychologii. Sopot: GWP, 2014. Pasternak, J., Perenc, L., Radochoński, M., Podstawy psychopatologii dla pedagogów. Rzeszów : Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, 2017. Trempała, J., Psychologia rozwoju człowieka. Warszawa: PWN, 2016. Zimbardo P. i Gerrig R., Psychologia i życie. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2017. - wybrany artykuł naukowy z aktualnego czasopisma psychologicznego
Literatura uzupełniająca:
Chełpa, S., Witkowski, T., Psychologia konfliktów. Warszawa: Bez Maski, 2015. Gordon, T., Wychowanie bez porażek w szkole. Warszawa: Instytut Wyd. PAX, 2007. Jegier, A. (red.), Rodzice nauczyciele media. Kto ponosi odpowiedzialność za wychowanie i edukację dzieci? Warszawa: Wyd. Difin, 2013. Król-Fijewska, M., Stanowczo, łagodnie, bez lęku. Warszawa: Wydawnictwo W.A.B., 2005. Faber, A., Mazlish E., Jak mówić, żeby dzieci nas słuchały. Jak słuchać, żeby dzieci do nas mówiły. Poznań: Wydawnictwo Media Rodzin, 2013. McKay, M., Davis, M. i Fanning, P., Sztuka skutecznego porozumiewania się. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2019.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej